

Семенкова А. М. (Одеса, Україна)

СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМ В СИСТЕМІ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Проаналізовано необхідність впровадження в освітній процес студентоцентрованого навчання як невід'ємного компоненту системи професійної підготовки конкурентоспроможних фахівців.

Semenkova A. (Odessa, Ukraine)

STUDENT-CENTERED TEACHING IN THE SYSTEM OF IMPROVING THE QUALITY OF EDUCATION

Analyzed the need for implementation in the educational process student-centered teaching as an integral component systems of professional training of competitive specialists.

В процесі формування нової освітньої парадигми головна увага зосереджується на розвитку студента як особистості та його інтелектуальному потенціалі. А це, в свою чергу, потребує нових підходів у методиці викладацької діяльності щодо професійної підготовки майбутніх фахівців. Основою стає гуманістичний підхід до студента та орієнтація на його особистісне зростання. Саме студентоцентроване навчання може стати базовим ресурсом інноваційного вдосконалення вищої освіти.

Студентоцентризм базується на засадах особистісно-орієнтованої педагогіки, розвитку і саморозвитку особистості та формує ефективну систему життєвих цінностей студента. В основі студентоцентризму покладено принцип індивідуалізації освіти та гасло: «освіта-наука-інновації». Студентоцентроване навчання сприяє формуванню у студента індивідуального стилю своєї навчальної діяльності, а отже виробленні вміння опанувати базовий зміст освіти власним, притаманним лише йому засобом. Зазначимо, що студентоцентроване навчання – це не лише акцент на студенті, як об'єкті освітньої підготовки, але й відповідність навчальних закладів моделі студентоцентрованого навчання, й студентоцентрована методологічна та методична база викладацької діяльності. В цьому контексті, погодимось з науковою точкою зору О. Горбаня, який стверджує, що модернізація сучасної освіти та впровадження у навчальний процес нових педагогічних і інформаційних технологій – не означає заміну однієї «поганої» технології на іншу «добру». Це вказує на перехід вузу до нового якісного стану, який, власне, потребує перепідготовки викладачів та вдосконалення методичної бази, адже частка всіх інноваційних процесів залежить від творчої активності педагогічного колективу [1], викладацької майстерності та особистості викладача. Вищий навчальний заклад ставить перед викладачем нові вимоги, що потребують формування іншої типологічної структури особистості викладача. Лише викладач, який буде

спроможний до саморозвитку та самовдосконалення, який відноситься до свого професійного призначення, як до важливого життєвого пріоритету може стати опорою в формуванні системи навчання нового студентоцентрованого спрямування. Наголосимо, що саме індивідуально орієнтований стиль спілкування педагога і студента є основою формування студентоцентрованого навчання. Таке співробітницьке взаємозацікавлене спілкування стане підґрунтям процесу студентоцентрованого навчання та фахового розвитку студентів. Отже, студентоцентризм не зводиться тільки до змін в умовах освітнього процесу. Студентоцентроване навчання повинно охоплювати всі основні елементи освітнього процесу, такі як: інтерпретація та операціоналізація соціально значимих цілей; розробка студентоорієнтованих освітніх програм і навчальних планів; відповідність мовним критеріям; формування нових засобів і стилів навчання; активне використання в навчанні технічних, інтернет- та телекомунікаційних систем; значне підвищення фахової та психолого-педагогічної компетентності професорсько-викладацького складу вузу та осучаснення менеджменту освіти в цілому. Таким чином, буде створена система освіти, побудована на принципах відповідності освіти актуальним потребам сьогодення та максимального забезпечення студентів можливістю отримати перше місце на ринку праці. Згідно із Законом України «Про вищу освіту» саме система вищої освіти повинна ставити собі за головну мету підготовку конкурентоспроможного людського капіталу для високотехнологічного та інноваційного розвитку країни, самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівцях [2].

На думку багатьох європейських дослідників [3], у всьому світі існує занепокоєння тим, що вища освіта не здатна підготувати готових до роботи спеціалістів. Вважається, що бакалаврські та магістерські програми не дають випускникам відповідних навиків професійного самовдосконалення та освіти протягом всього життя, вкрай необхідних для кар'єри. Роботодавцям потрібні випускники, що отримали освіту та володіють широким спектром якостей, в тому числі традиційні академічні здібності високого рівня в галузі аналізу, рефлексії, критики та синтезу. Донедавна, в українській науково-освітній практиці формуванню цих навиків приділялось недостатньо уваги, в той час, як роботодавець висуває вимоги їх наявності у сучасних випускників. В українських вузах, не дивлячись на вимоги часу, превалюють традиційні підходи до навчання, за допомогою яких неможливо виховати спеціаліста нового формату, здатного ефективно вирішувати сучасні професійні задачі.

ЛІТЕРАТУРА // ЛИТЕРАТУРА // REFERENCES

1. Горбань О. В. Національна вища освіта в контексті інтеграції в єдиний європейський освітній простір (філософсько-світоглядні засади). *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*. Запоріжжя, 2006. – Вип.24. – С.51–59.
2. Про освіту: Закон України від 20 груд. 2018 р. № 2661. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

3. Harvey L. On Employability. – URL: <http://qualityresearchinternational.com/esecttools/esectpubs/harveyonemp.pdf>

Дідик Н. М. (Кам'янець-Подільський, Україна)
ДОСЛІДЖЕННЯ ЕМПАТІЙНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ
СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

У тезах описано методику діагностики емпатії у майбутніх фахівців соціальної сфери. Проаналізовано результати проведеного дослідження даної проблеми. Запропоновано методичні рекомендації для розвитку емпатійності.

Didyk N. (Kamianets-Podilskyi, Ukraine)
RESEARCH OF EMPATHIENCE OF FUTURE
SOCIAL SPHERE SPECIALISTS

The thesis describes the methodology for diagnosing empathic in future specialists in the social sphere. The results of the study of this problem are analyzed. Methodical recommendations for the development of empathy are suggested.

У час соціально-економічних перетворень значущим є формування фахівця з високими професійними знаннями та уміннями, здатного максимально адаптуватися до теперішніх змін. Важливою складовою професійної підготовки виступає особистісна складова, яка підвищує ефективність виконання професійної діяльності. Тому зараз мова йде про формування не лише інформаційної складової, але і розвиток особистості майбутнього спеціаліста. Особливої актуальності ця проблема набуває для фахівців соціальної сфери, які працюють у сфері професійних відносин «людина-людина». Цей тип професій передбачає безпосередню взаємодію з людьми, тому важливим є наявність особистісних якостей, що оптимізують інтеракцію з оточуючими.

Є. Клімов, як автор класифікації типу професій, зауважує, що для фахівців соціальної сфери важливими є: розвинені комунікативні здібності, емоційна стійкість, швидке переключення уваги, спостережливість, організаторські здібності, емпатія [2].

Більшість дослідників звертають увагу на важливість розвитку комунікативних та організаторських здібностей фахівців соціальної сфери. Разом з тим, недостатньо уваги приділяється розвитку емпатійності спеціалістів цього типу професій. Це стало метою для написання статті – проаналізувати особливості розвитку емпатійності як складової особистісної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери.

Емпатійність – вміння поставити себе на місце іншої людини, емоційно відреагувати і проникнути в переживання іншого [1, с. 951-952].